

Mesterséges Intelligencia MI

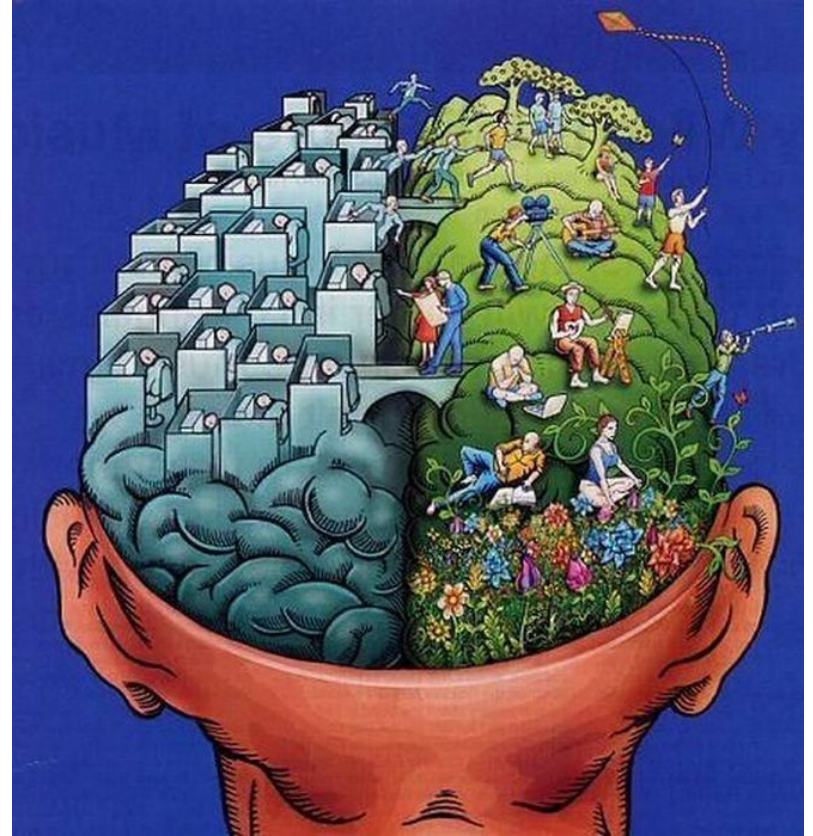
Produkción és
tételbizonyító
rendszerek

Dobrowiecki Tadeusz
Eredics Péter, és mások

BME I.E. 437, 463-28-99

dobrowiecki@mit.bme.hu,

<http://www.mit.bme.hu/general/staff/tade>

Szabály alapú rendszerek = Tudásalapú rendszerek
= Szakértő rendszerek

IF [(Blood pressure systolic > 140 OR Blood pressure diastolic > 90)
AND Blood cholesterol total > 200] OR
[Arrhythmia AND Temperature(F) > 99 AND Not Flu infection]
THEN Assign Investigation: Echocardiography
IF (Cough OR Wet nose OR Sore throat) AND
Temperature(F) > 99 AND (Joint pain AND Not Arthritis) AND
Headache AND Eyes movement pain
THEN Make Diagnosis: Flu infection with 85% probability

IF enemy AND health_low THEN retreat

IF enemy AND NOT distance_close THEN pursue

IF enemy THEN dodge

IF enemy AND distance_far THEN use_rocketlauncher AND use_railgun

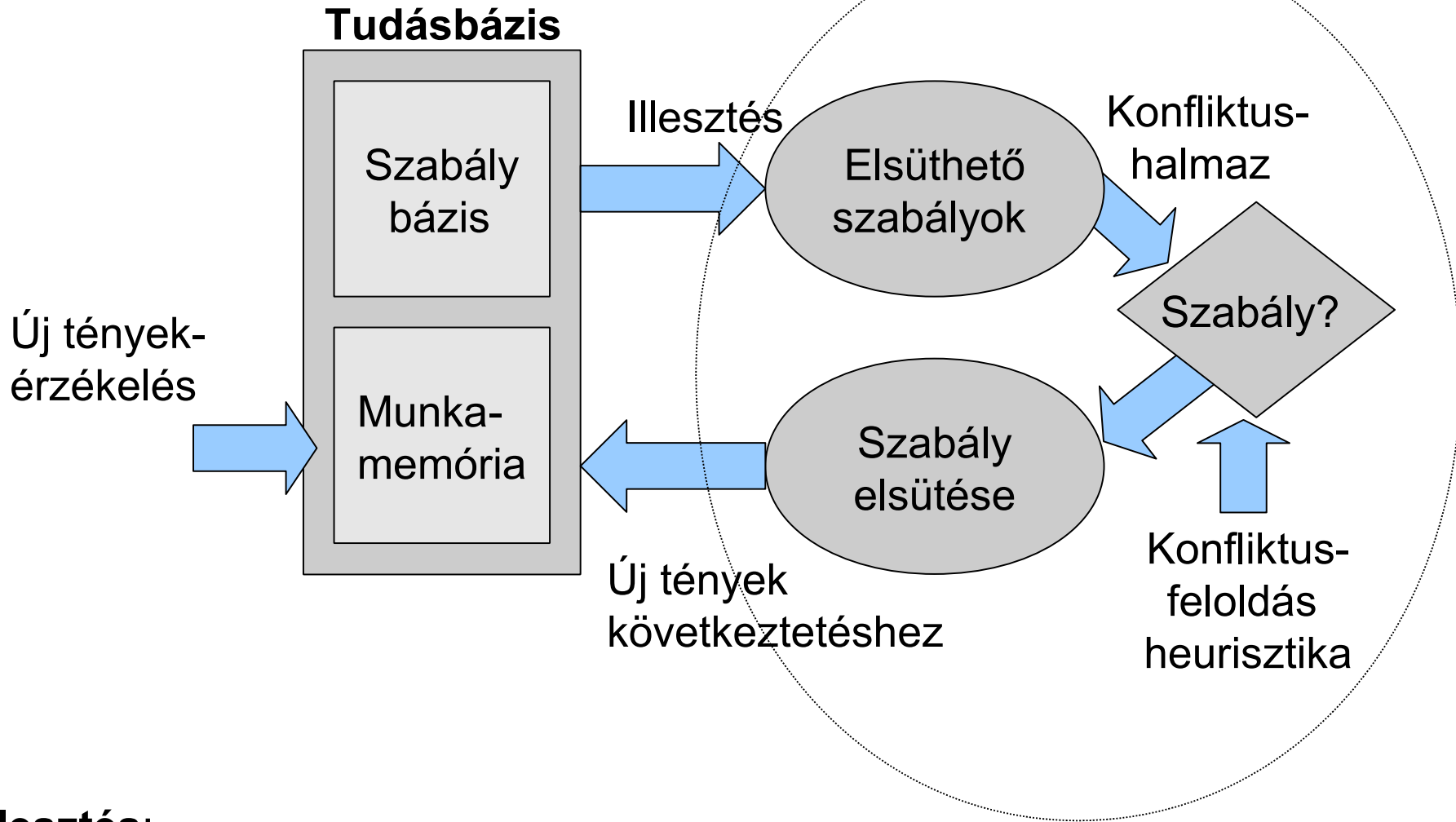
Mycin, Stanford, ca. 1972, kb. 500 szabály, szakorvos szintje

IF The site of the culture blood, and
The gram stain of the organism is gramneg, and
The morphology of the organism is rod, and
The portal of entry of the organism is urine, and
The patient has not had a genito-urinary manipulative procedure, and
Cystitis is not a problem for which the patient has been treated
THEN There is suggestive evidence (.6) that
the identity of the organism is e.coli

IF The identity of the organism is bacteroides
THEN Recommend therapy chosen from the following drugs:
1. clindamycin (0.99)   2. chloramphenicol (0.99)
3. erythromycin (0.57)   4. tetracycline (0.28)
5. carbenicillin (0.27)

R1, XCON, CMU, 1978, DEC VAX rendszerek rendelés utáni konfigurálása,
kb. 2500 szabály, 1980-1986 között kb. 80,000 rendelés kezelése,
95-98% pontosság, évi \$25M profit (szerelés sebessége, kevesebb
anyagi kár, nagyobb elégedettség)

Következtetőgép

Illesztés:

Premisszára = **előre**-következtetés, forward chaining

Következményre = **hátra**-következtetés, backward chaining

Előre/ Hátraláncolt működés (következtetés)

Sz1: $P1 \wedge P2 \wedge P3 \rightarrow K1$

Sz2: $P1 \wedge P2 \wedge P4 \wedge P5 \rightarrow K2$

Sz3: $P1 \wedge P2 \wedge P3 \wedge P4 \rightarrow K3$

Tények

Szabályok

P1

Sz1? Sz2? Sz3?

P1, P2

Sz1? Sz2? Sz3?

P1, P2

Sz1! Sz2? Sz3?

P3, **K1**

P1, P2, **K1**

Sz1! Sz2? **Sz3!**

P3, P4, **K3**

P1, P2, **K1**

Sz1! Sz2! Sz3!

P3, P4, **K3**

P5, ...

Illesztés.

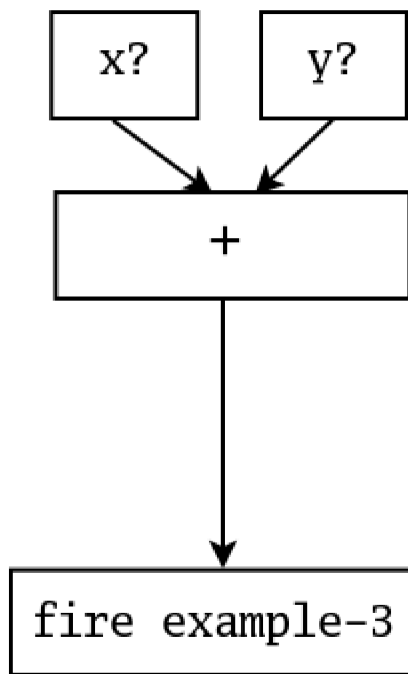
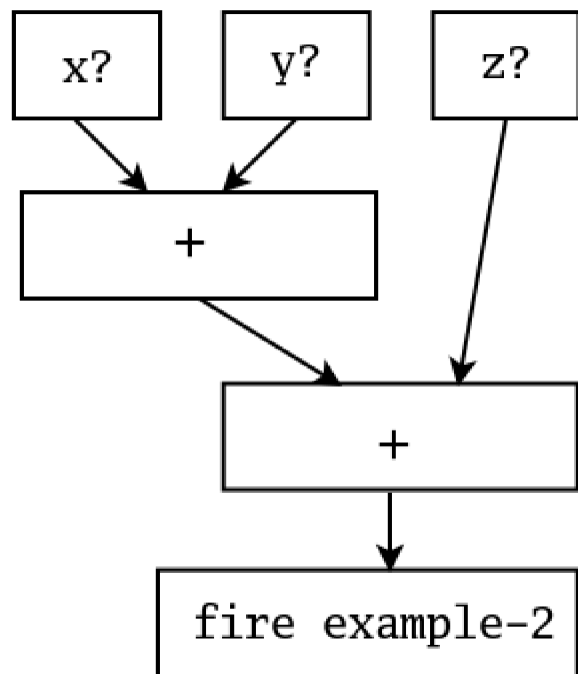
Valamennyi szabályt összehasonlítjuk a ténybázissal és meghatározzuk a sikeres illeszkedéseket;

A konfliktus feloldása.

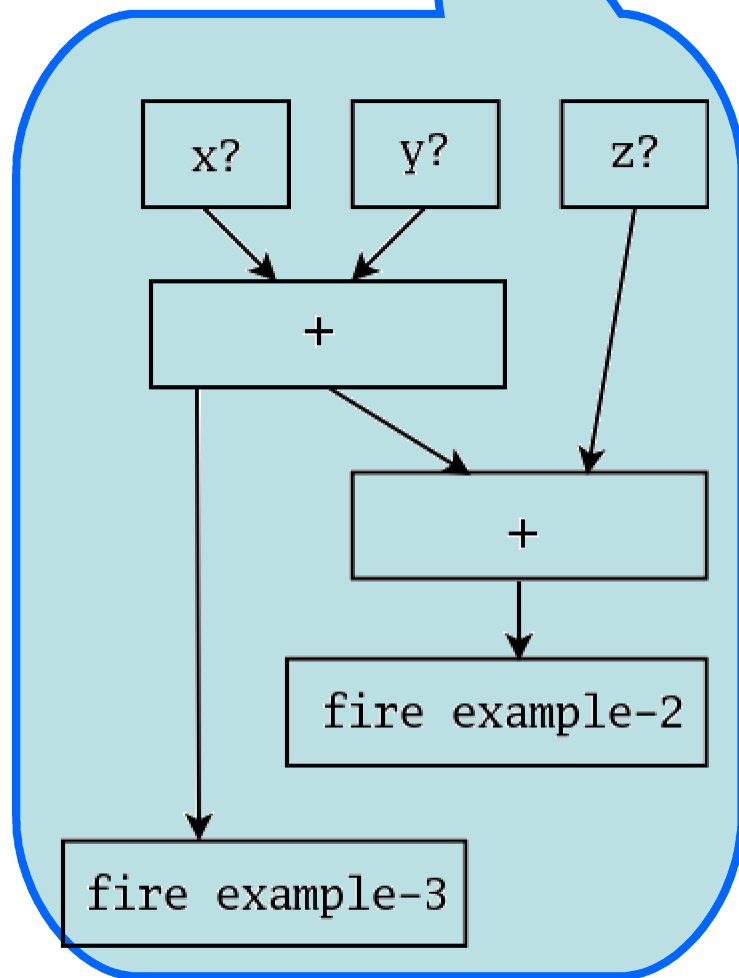
Több illeszkedő szabály esetén egy, több vagy valamennyi szabályt kiválaszthatjuk a stratégia függvényében;

Végrehajtás.

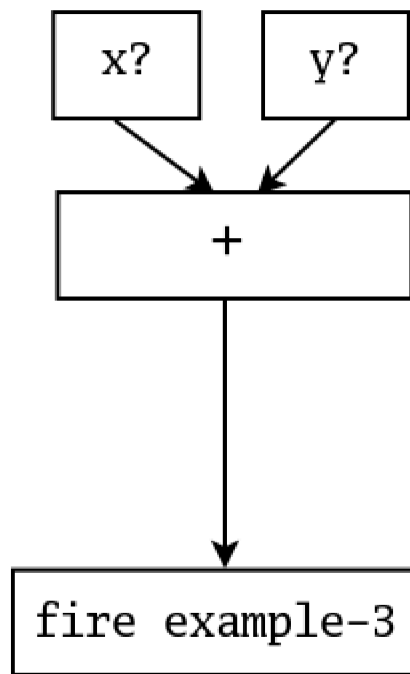
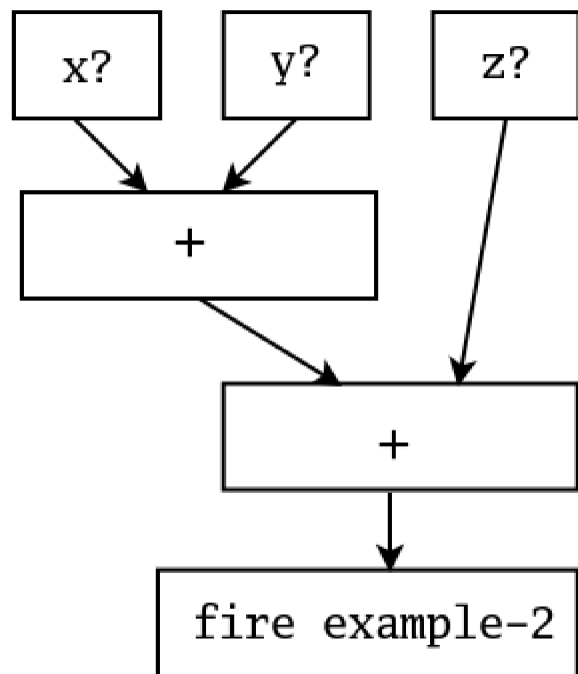
Hozzáadjuk a kiválasztott szabály(ok) következtetés(eit) a ténybázishoz.

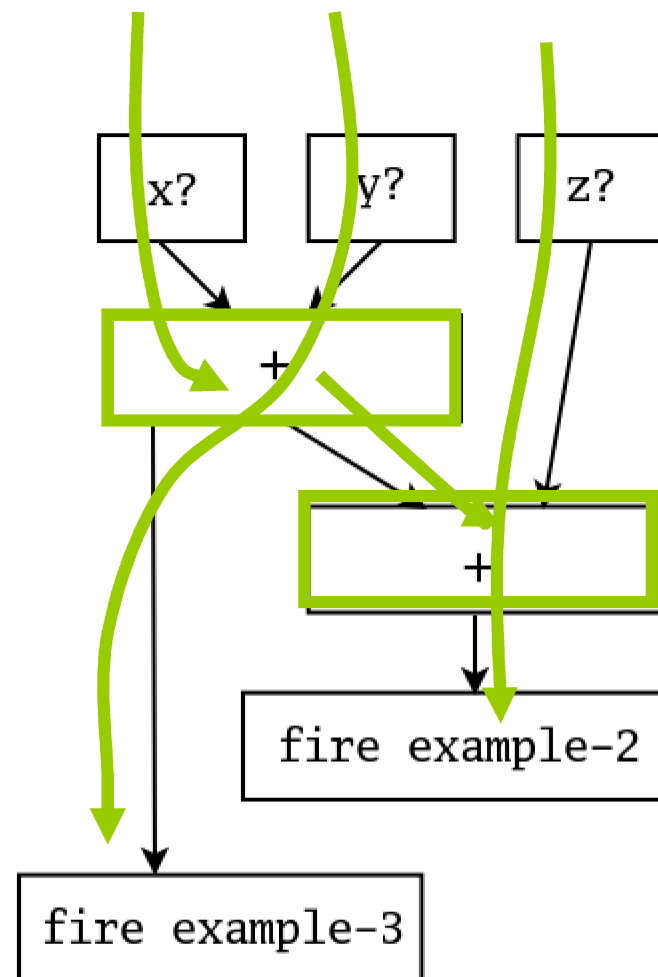
RETE háló

Feltétel részek gráffá való „lefordítása”
- Knowledge base compilation

RETE háló

Feltétel részek gráffá való „lefordítása”
- Knowledge base compilation

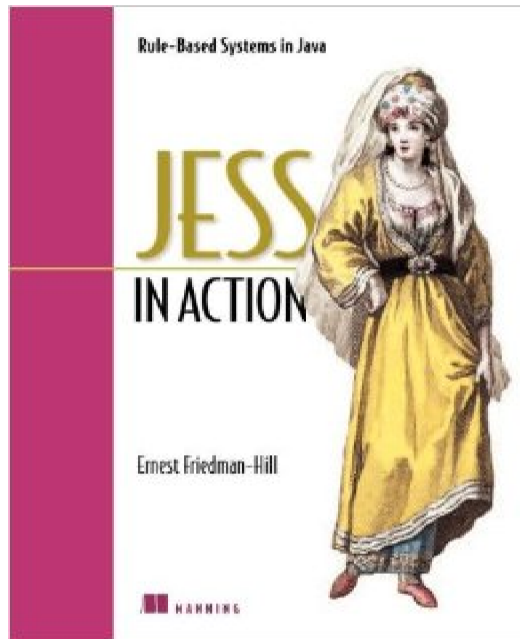

CLIPS = C Language Integrated Production System
NASA's Johnson Space Center (80-as évek)
C nyelv megvalósítás, LISP szintaktika

```
(defrule class-B-fire-emergency
  (emergency fire) (fire-class B)
  =>
  (printout t "Use carbon dioxide extinguisher" crlf))
```

<http://clipsrules.sourceforge.net/>

Konfliktus feloldási stratégia
Frissesség
Specifikusság
Ciklusmentesség

Jess® The Rule Engine for the Java™ Platform

Jess in Action: Java
Rule-Based Systems
by Ernest Friedman-Hill

<http://herzberg.ca.sandia.gov/>

Logikai programozás   Prolog

Prolog program = határozott klóz halmaz

mélységi keresés

beépített aritmetikai függvények = a kód kiszámít, „bizonyít”

predikátumok mellékhatásokkal

sikertelenségi tagadás $\neg A$ bizonyított, ha A nem bizonyítható

korlátozott egyenlőségi operátor

nincs előfordulási próba

nem teljes

Tételbizonyítók

Otter (Organized Techniques for Theorem proving and Effective Research)
rezolúciós bizonyítás támogató halmaz (set of support) stratégiával

Prolog kiterjesztése – **PTTP Prolog Technology Theorem Prover**

+ előfordulási próba

+ legjobb először keresés mélységi keresés helyett

+ engedélyezett negált literál

+ zárás: $A \Leftarrow B \wedge C$ $\neg B \Leftarrow C \wedge \neg A$ $\neg C \Leftarrow B \wedge \neg A$

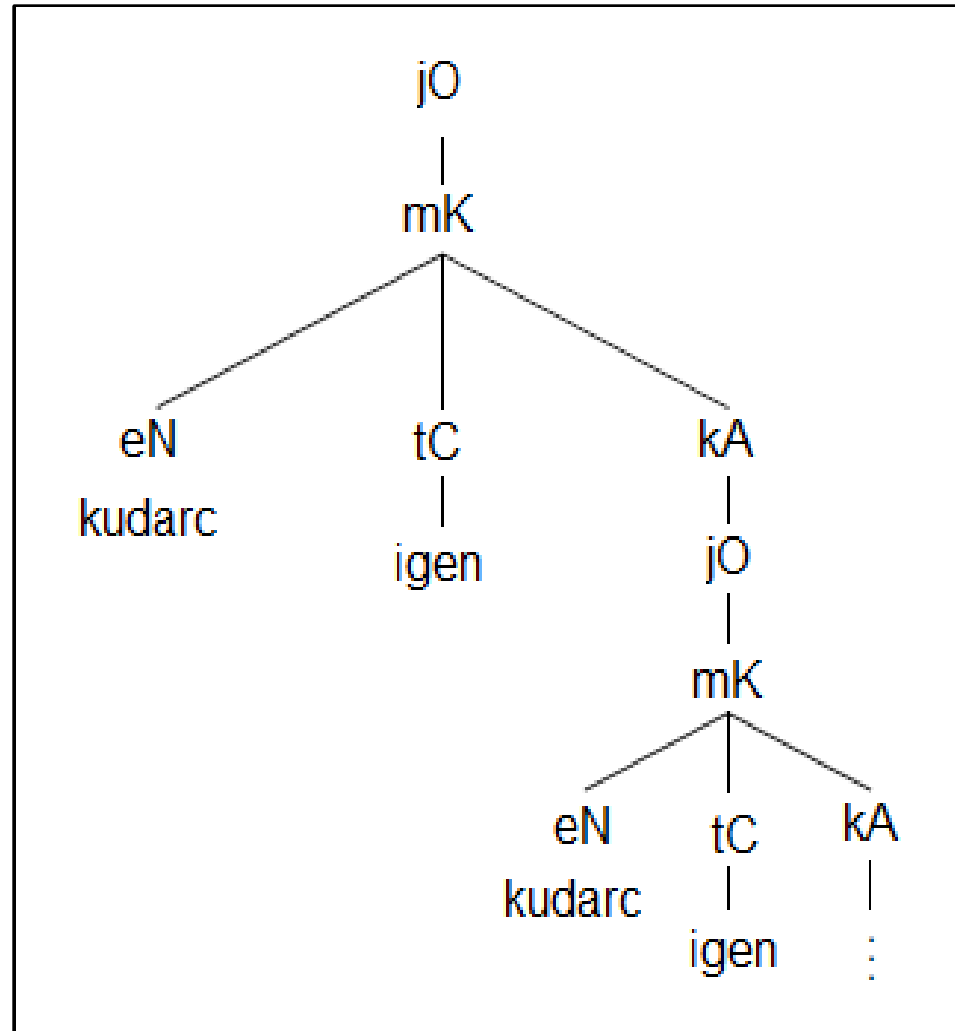
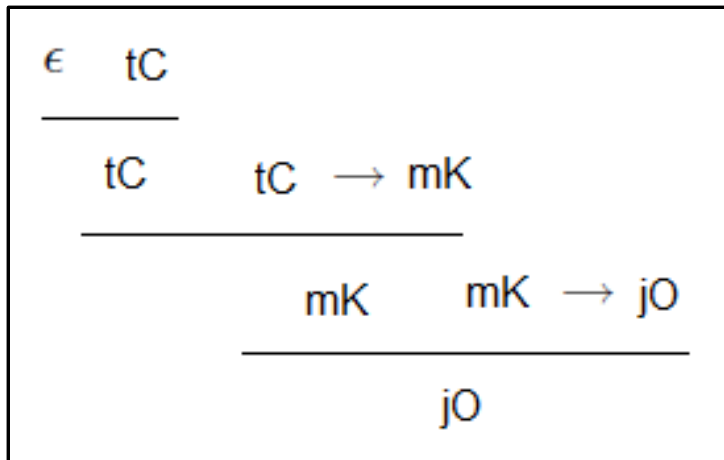
+ következtetés teljessé tétele: bemeneti rezolúció
gyors, nem követhető

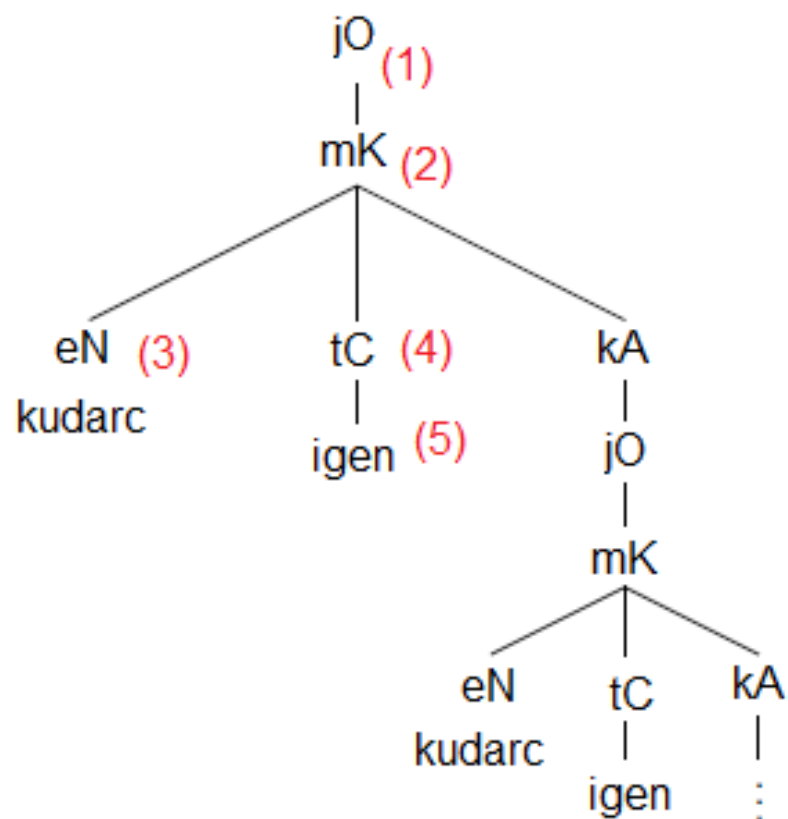
Prover9

Logikai programozás   Prolog

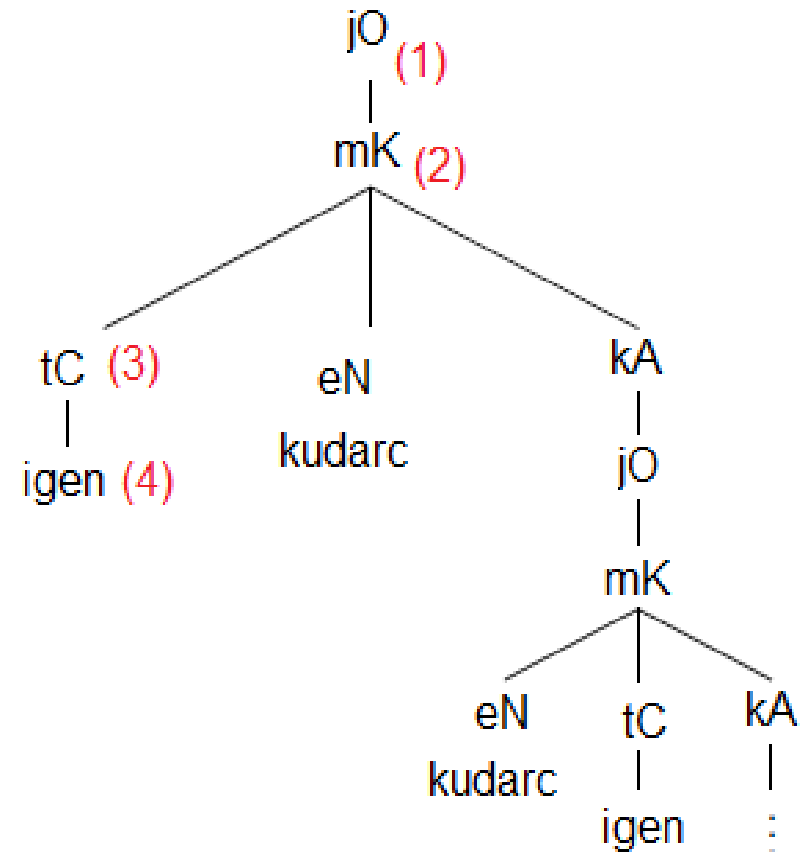
erősebbNapsütés → melegebbKlima
 többCO2 → melegebbKlima
 melegebbKlima → jégOlvasás
 jégOlvasás → kisebbAlbedo
 kisebbAlbedo → melegebbKlima
 többCO2

JégOlvasás ?

többCO2	→	melegebbKlima
erősebbNapsütés	→	melegebbKlima
melegebbKlima	→	jégOlvadás
jégOlvadás	→	kisebbAlbedo
kisebbAlbedo	→	melegebbKlima
többCO2		


```

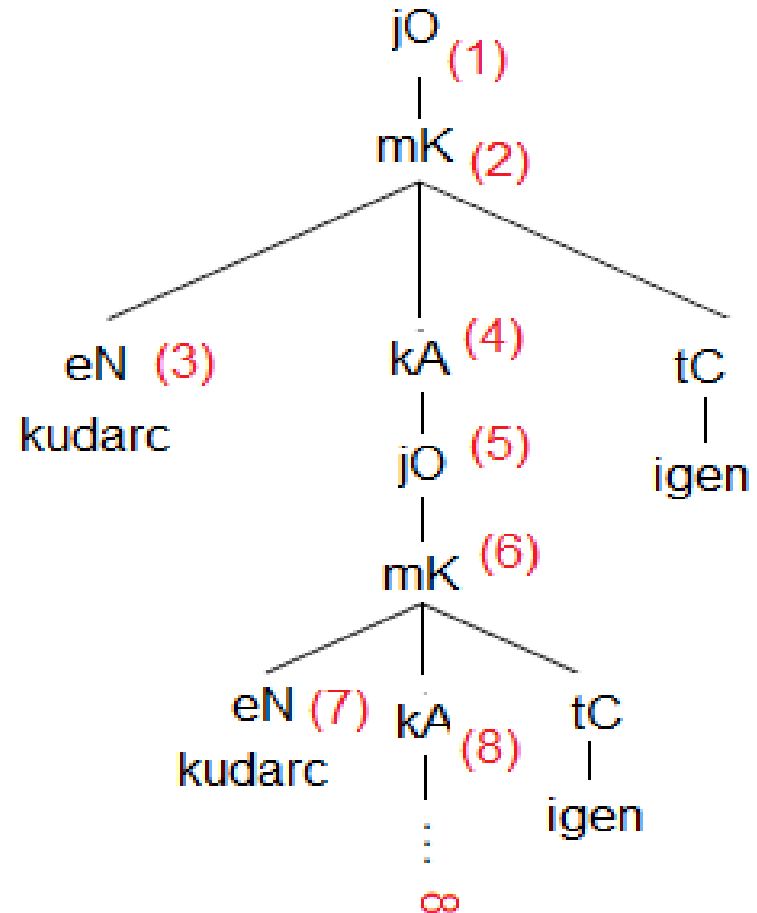
erősebbNapsütés → melegebbKlima
kisebbAlbedo    → melegebbKlima
többCO2          → melegebbKlima
melegebbKlima    → jégOlvasás
jégOlvasás       → kisebbAlbedo
többCO2

```

Query:

| ?- jegOlvadas.

! Resource error: insufficient memory

$$F_1, \dots, F_n \vdash_{\text{Prolog}} g_1, \dots, g_m \quad \Rightarrow \quad F_1, \dots, F_n \vdash g_1, \dots, g_m .$$

$$F_1, \dots, F_n \vdash g_1, \dots, g_m \quad \Rightarrow \quad F_1, \dots, F_n \models g_1 \wedge \dots \wedge g_m .$$

$$F_1, \dots, F_n \models g_1 \wedge \dots \wedge g_m \quad \Rightarrow \quad F_1, \dots, F_n \vdash g_1, \dots, g_m .$$

$$F_1, \dots, F_n \models g_1 \wedge \dots \wedge g_m \quad \not\Rightarrow \quad F_1, \dots, F_n \vdash_{\text{Prolog}} g_1, \dots, g_m .$$

Tételbizonyítók

Otter (Organized Techniques for Theorem proving and Effective Research)

<http://www.cs.unm.edu/~mccune/otter/>

<http://www.cs.unm.edu/~mccune/prover9/>

```
formulas(assumptions).
```

```
  all x all y all z (amerikai(x) & fegyver(y) &  
    nemzet(z) & ellenseges(z) & elad(x,y,z) -> bunos(x)).
```

```
  exists x (van(nono,x) & raketa(x)).
```

```
  all x (van(nono,x) & raketa(x) -> elad(awest,x,nono)).
```

```
  all x (raketa(x) -> fegyver(x)).
```

```
  all x (ellensege(x,amerika) -> ellenseges(x)).
```

```
  amerikai(awest).
```

```
  nemzet(nono).
```

```
  ellensege(nono,amerika).
```

```
  nemzet(amerika).
```

```
end_of_list.
```

```
formulas(goals).
```

```
  bunos(awest).
```

```
end_of_list.
```

Prover9

**Automated Reasoning
and the
Discovery of Missing and
Elegant Proofs**

**Larry Wos
Gail W. Pieper**

 Rinton Press

CD-ROM
Included

Prover9 Manual - Windows Internet Explorer

http://www.cs.unm.edu/~mccune/prover9/manual/2009-02A/

File Edit View Favorites Tools Help

Favorites Hirszerzö - Külföld - Sosem l... Papers Suggested Sites . PET . Arboretum.lap.hu BME OMIKK, 1111 Buda...

Prover9 Manual

Prover9 Manual

[Introduction](#)

[Installation](#)

[Running Prover9](#)

[Input Files](#)

[Clauses & Formulas](#)

[Search Prep](#)

Auto Modes

Term Ordering

More Prep

Search Limits

[Inference](#)

The Loop

Select Given

Inference Rules

Process Inferred

[Output Files](#)

[More Features](#)

Weighting

Attributes

Goals and Denials

Production Mode

[Advanced Features](#)

[Mace4](#)

Introduction

Input

Options

Arithmetic

Interpformat

Isosfilter

[Related Programs](#)

Prooftrans

FOF-Prover9

More Programs

[Ending](#)

All Prover9 Options

Glossary

References

Prover9 Manual

Prover9

Version 2009-02A

Introduction

[Prover9](#) is a resolution/paramodulation automated theorem prover for first-order and equational logic. Prover9 is a successor of the [Otter](#) Prover [[McCune-Otter33](#)].

Getting Started

Prover9 has a fully [automatic mode](#) in which the user simply gives it formulas representing the problem. See the Section [Clauses and Formulas](#).

An good way to learn about Prover9 is to browse and study the [example input and output files](#). *Users are encouraged to contribute examples from their own work with Prover9 (and Mace4).*

Related Programs

Several programs come bundled with Prover9. The most important is [Mace4](#), which looks for finite models and counterexamples. Mace4 can help avoid wasting time searching for a proof with Prover9 by first finding a counterexample or by first helping to debug logical specifications.

Another useful program is [Prooftrans](#), which can transform proofs found by Prover9 in various ways, including producing more detailed proofs, simplifying the justifications, renumbering the steps, producing proofs in XML, and producing proofs for input to other programs.

Terms of Use

Prover9, Mace4, related programs, and the LADR libraries (with which they were all constructed) are distributed under the terms of the [GNU General Public License \(v2\)](#).

Other Theorem Provers

- [E](#) is a very good all-around prover.
- [Waldmeister](#) is a fast prover for equational logic.
- [Vampire](#) has lately been winning the MIX category of [CASC](#).
- [Decadix](#) is an excellent program for finding finite models and counterexamples.